

ET

ET

ET

EUROOPA KOMISJON

Brüssel 24.6.2010
KOM(2010)331 lõplik

2010/0179 (CNS)

Ettepanek:

NÕUKOGU DIREKTIIV,

**millega muudetakse direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi)
seoses hariliku maksumäära miinimumtaseme järgimise kohustuse kestusega**

(esitanud komisjon)

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

1. 28. novembri 2006. aasta direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi)¹ (edaspidi „käibemaksudirektiiv”) artikli 97 lõikega 1 on ette nähtud, et alates 1. jaanuarist 2006 kuni 31. detsembrini 2010 ei või harilik maksumäär olla madalam kui 15 %, ning artikli 97 lõikes 2 on sätestatud, et asutamislepingu artikli 93 kohaselt võtab nõukogu vastu otsuse sellise hariliku maksumäära kohta, mida kohaldatakse pärast 31. detsembrit 2010.
2. See säte põhines Euroopa Ühenduse asutamislepingu (edaspidi „EÜ leping”) artiklil 93. Alates 1. detsembrist 2009 asendati EÜ asutamislepingu artikkel 93 Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping”) artikliga 113. ELi toimimise lepingu artiklis 113 on sätestatud, et pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendi ning majandus- ja sotsiaalkomiteega võtab nõukogu seadusandliku erimenetluse kohaselt vastu sätted käibemaksu käsitlevate õigusaktide ühtlustamiseks sel määral, mis on vajalik siseturu rajamise ja toimimise tagamiseks ning konkurentsi moonutamise vältimiseks.
3. Siseturu loomiseks 1. jaanuaril 1993. aastal esitas komisjon ettepanekud, mille eesmärk oli kehtestada maksusüsteemide ühtlustamise lõplik kord.
4. Kuna komisjoni ettepanekuid ei olnud siiski võimalik vastu võtta enne 1993. aasta 1. jaanuari, otsustas nõukogu kehtestada üleminekukorra. Seoses käibemaksumääradega võttis nõukogu vastu direktiivi 92/77/EMÜ².
5. Selle direktiiviga kehtestati alammäärade süsteem. Kõnealuses direktiivis on sätestatud, et 1. jaanuarist 1993 kuni 31. detsembrini 1996 ei või harilik maksumäär olla madalam kui 15 %. Selle sätte kehtivusaega on neli korda pikendatud ning seda kohaldatakse kuni 31. detsembrini 2010.
6. Et tagada maksumäärade alal saavutatud ühtluse säilimine, esitas komisjon kahel korral ettepanekud, millega oli ette nähtud harilik maksumäär, mis jääb 15 %st 25 %ni ulatuvasse vahemikku³. See vahemik tuletati liikmesriikides kohaldatavatest harilikest maksumääradest, mis on alati varieerunud 15 %st 25 %ni.
7. Nõukogu muutis mõlemat maksumäärade ühtlustamise ettepanekut⁴ ja säilitas üksnes alammäära kindlaksmääramise põhimõtte ning sarnaselt 1992. aasta direktiiviga kehtestatud süsteemile kinnitas alammääraks 15 %.
8. Kõnealuste nõukogu direktiivide vastuvõtmisel lisati nõukogu protokoll siiski märkus, mille kohaselt teevad liikmesriigid jõupingutusi selleks, et hoida ära madalaima maksumäära ja kõrgeima maksumäära vahemiku kasvamine suuremaks praegusest 10 protsendipunktist. See näitab, et liikmesriigid on endiselt mures kõrget maksumäära ja madalat maksumäära kohaldavate riikide vaheliste moonutuste pärast ning erinevate

¹ ELT L 347, 11.12.2006, lk 1.

² EÜT L 316, 31.10.1992, lk 1.

³ KOM(95)731 (EÜT C 73, 13.3.1996, lk 22) ja KOM(98)693 (EÜT C 409, 30.12.1998, lk 13).

⁴ Nõukogu 20. detsembrini 1996. aasta direktiiv 96/95/EÜ (EÜT L 338, 28.12.1996, lk 89) ja nõukogu 25. mai 1999. aasta direktiiv 1999/49/EÜ (EÜT L 139, 2.6.1999, lk 27).

käibemaksumäärade võimaliku mõju pärast eelarvele. Praegune majanduskriis on üks lisapõhjustest, miks käibemaksudirektiivis tuleks jätkuvalt sätestada hariliku maksumäära miinimumtase.

9. Ühine käibemaksusüsteem põhineb komisjoni 2000. aastal algatatud pragmaatilisel, mitmes etapis kohaldataval käibemaksustrateegial,⁵ mida on ajakohastatud 2003. aastal,⁶ kuid olenemata sellest, et kõnealust käibemaksusüsteemi on mitmel korral parandatud, on süsteemis puudusi ja sellega kaasneb suur halduskoormus. Seetõttu tuleb see põhjalikult ümber hinnata. Ka uus majanduslik olukord, uued tehnoloogilised protsessid, pettuseskeemid jm. tekitavad uusi probleeme. Seega on komisjonil kavas varsti avaldada uut käibemaksustrateegiat käsitlev roheline raamat. Sellega algatatakse konsultatsioon maksusüsteemi ühtlustamise üle. Asjakohase otsuse harilike käibemaksumäärade taseme kohta ELis saab teha alles pärast selle protsessi tulemusi.
10. Lisaks on hiljutiste käibemaksudirektiivi⁷ tehtud muudatustega soositud tarbimiskohal maksustamist, sest nii on vähem võimalusi teha piiriüleseid tehinguid, mille eesmärk on saada kasu madalamast käibemaksumäärast ja mis seega moonutavad konkurentsi. Endiselt on oluline vältida ohtu, et suurenev erinevus liikmesriikides kohaldatavate harilike käibemaksumäärade vahel viib struktuurilise tasakaalu kadumiseni ELis ning konkurentsimoonutusteni teatavates tegevussektorites. Sel eesmärgil on kaudsete maksude valdkonnas nii tollimaksude kui ka käibemaksu puhul tavaks määrata kindlaks alammäärad. Kuigi ülemmäära kehtestamise ettepanekut ei ole tehtud, võib eeldada, et liikmesriikides kohaldatavate harilike maksumäärade praegune vahemik tagab siseturu nõuetekohase toimimise ning et samas võetakse arvesse võimalikku vajadust saada tarbimismaksudest uusi eelarvevahendeid.
11. Euroopa Liidu laienemine 1. mail 2004 ja 1. jaanuaril 2007 ei muutnud olukorda hariliku maksumäära suhtes. 27 liikmesriigis on harilikud maksumäärad endiselt vahemikus 15 %–25 %. 15 %list maksumäära kohaldatakse kahes liikmesriigis (Küpros ja Luksemburg) ning 25 %list maksumäära kolmes liikmesriigis (Taani, Ungari ja Rootsi).
12. Sellises olukorras on asjakohane säilitada hariliku käibemaksumäära 15 %lise alammäära põhimõte ning teha ettepanek pikendada kehtiva korra kohaldamisega.
13. Et tagada ettevõtetele vajalik õiguskindlus ja et hariliku käibemaksumäära taset oleks edaspidi võimalik ELi tasandil hinnata, oleks asjakohane pikendada sätte kehtivusaega viie aasta võrra; sel ajal peab komisjon arutelusid uue käibemaksustrateegia üle ja kaalub uuesti, milline harilik käibemaksumäär on ühise lähenemisviisi jaoks sobiv.
14. Kuna direktiivi 2006/112/EMÜ artikli 97 lõikes 1 ettenähtud hariliku maksumäära miinimumtaseme kohaldamisaja lõpeb 31. detsembril 2010, on käesoleva ettepaneku eesmärk anda nõukogule võimalus hariliku maksumäära miinimumtaseme kohaldamisega pikendada. Seega kehtestatakse viieks aastaks, alates 1. jaanuarist 2011 kuni 31. detsembrini 2015, hariliku käibemaksumäära miinimumtase 15 %. Komisjon eeldab, et nõukogu lisab protokolli eelnevalt kokkulepitud märkuse samal perioodil kohaldatava madalaima maksumäära ja kõrgeima maksumäära vahemiku kohta.

⁵ KOM(2000) 348 (lõplik), 7.6.2000.

⁶ KOM(2003) 614 (lõplik), 20.10.2003.

⁷ Nõukogu 12. veebruari 2008. aasta direktiiv 2008/8/EÜ, millega muudetakse direktiivi 2006/112/EÜ seoses teenuste osutamise kohaga (ELT L 44, 20.2.2008, lk 11).

2. HUVITATUD ISIKUTEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

Arvestades, et komisjonile ei ole hariliku käibemaksumäära kohaldamise eeskirjade kohta kaebust esitatud, ei olnud vaja korraldada konsulteerimist ega välist ekspertiisi.

Asjakohase meetme eesmärk on üksnes pikendada praeguse hariliku käibemaksumäära miinimumtaseme kohaldamisperioodi käsitleva ajutise sätte kehtivusaega. Selline kehtivusaja pikendamine vaid säilitab praeguse hariliku käibemaksumääraga seotud rahuldava olukorra. See on tehnilist laadi ning seepärast ei ole selle mõju vaja hinnata.

3. ETTEPANEKU ÕIGUSLIK KÜLG

Direktiiviga muudetakse käibemaksudirektiivi. Õiguslik alus on Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELTL) artikkel 113.

• Subsidiaarsuse põhimõte

Subsidiaarsuse põhimõtet kohaldatakse juhul, kui ettepanek ei kuulu Euroopa Liidu ainupädevusse. Liikmesriigid ei suuda ettepaneku eesmärgi täielikult saavutada järgmistel põhjustel.

Euroopa Liit on ühtlustatud sätteid käibemaksumäärade kohaldamise kohta juba kehtestanud käibemaksudirektiivis. Neid sätteid võib muuta või laiendada ainult Euroopa Liidu aktiga ning liikmesriikide õigusaktides ei tohi ühtlustatud eeskirjadest erandeid teha.

Seega saab ainult Euroopa Liidu meetmega saavutada ettepaneku eesmärgid ja tagada kodanike võrdne kohtlemine Euroopa Liidus. Seepärast on ettepanek kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega.

• Proportsionaalsuse põhimõte

Ettepanek on proportsionaalsuse põhimõttega kooskõlas järgmistel põhjustel.

Ettepanekuga säilitatakse praegune olukord, kus liikmesriikide kohaldatava hariliku käibemaksumäära miinimumtase on 15 %.

Arvestades, et ettepanekuga üksnes pikendatakse kehtiva sätte kohaldamisperioodi, on meede taotletava eesmärgiga vastavuses. Euroopa Liidule ei tulene ettepanekust finantskulu ning ettevõtjatele ega tarbijatele ei tulene täiendavat finantskoormust.

• Õigusakti valik

Kavandatud õigusakt on direktiiv. Muud vahendid ei oleks piisavad, kuna käesoleva ettepanekuga muudetakse direktiivis juba kehtestatud käibemaksumäärasid reguleerivaid sätteid.

4. MÕJU EELARVELE

Ettepanek ei mõjuta Euroopa Liidu eelarvet.

5. TÄIENDAV TEAVE

Märkused artiklite kohta

Artikkel 1

Artiklis 1 tehakse ettepanek pikendada liikmesriikide harilike käibemaksumäärade praegu kehtiva 15 %lise miinimumtaseme kohaldamisega ajavahemikuks 1. jaanuarist 2011 kuni 31. detsembrini 2015.

Artiklid 2–4

Nende artiklitega nähakse ette direktiivi jõustumine.

Ettepanek:

NÕUKOGU DIREKTIIV,

millega muudetakse direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) seoses hariliku maksumäära miinimumtaseme järgimise kohustuse kestusega

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 113,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu riikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust⁸,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust⁹,

toimides seadusandliku erimenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) 28. novembri 2006. aasta direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi)¹⁰ artikli 97 lõikega 1 on ette nähtud, et alates 1. jaanuarist 2006 kuni 31. detsembrini 2010 ei või harilik maksumäär olla madalam kui 15 %.
- (2) Praegu liikmesriikides kehtiv harilik käibemaksumäär koos üleminekukorra mehhanismiga on taganud selle, et süsteem toimib vastuvõetaval määral. Teenuste pakkumiskohas kohaldatavate uute eeskirjadega, millega soositakse tarbimiskohal maksustamist, on veelgi piiratud võimalusi ära kasutada erinevusi käibemaksumäärades ja viia tegevus üle muudesse piirkondadesse ning vähendatud võimalikke konkurentsimoanutusi.
- (3) Selleks et hoida ära, et kasvavad erinevused liikmesriikides kohaldatavate harilike käibemaksumäärade vahel viivad struktuurilise tasakaalu kadumiseni ELis ning konkurentsimoanutusteni teatavates tegevussektorites, on kaudsete maksude valdkonnas tavaks määrata kindlaks alammäärad. Sama on endiselt vaja teha ka käibemaksu puhul.
- (4) Uut käibemaksustrateegiat käsitleva konsultatsiooni käigus on kavas arutada uut korda ja sellega seotud ühtlustamist, kuid oleks enneaegne määrata kindlaks harilik

⁸ ELT C [...], [...], lk [...].

⁹ ELT C [...], [...], lk [...].

¹⁰ ELT L 347, 11.12.2006, lk 1.

maksumäär või kaaluda alammäära muutmist, enne kui on teada konsultatsiooni tulemused.

- (5) Seega on asjakohane säilitada praegune hariliku maksumäära miinimumtase 15 % piisavalt pikaks ajaks, et tagada õiguskindlus ning et küsimust oleks võimalik põhjalikumalt uurida.
- (6) See ei ole takistuseks käibemaksu käsitlevate õigusaktide läbivaatamisele enne 31. detsembrist 2015, et võtta arvesse uue käibemaksustrateegia tulemusi.
- (7) Seetõttu tuleks direktiivi 2006/112/EÜ vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Direktiivi 2006/112/EÜ artikkel 97 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 97

Alates 1. jaanuarist 2011 kuni 31. detsembrini 2015 ei või harilik maksumäär olla madalam kui 15 protsenti.”

Artikkel 2

Ülevõtmine

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi täitmiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt 1. jaanuariks 2011. Nad edastavad kõnealuste normide teksti ning kõnealuste normide ja käesoleva direktiivi vahelise vastavustabeli viivitamata komisjonile.

Kui liikmesriigid need meetmed vastu võtavad, lisavad nad nendesse meetmetesse või nende meetmete ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastuvõetavate põhiliste siseriiklike õigusnormide teksti.

Artikkel 3

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 4

Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*